

Валентина БЕНЕРА,
проректор з наукової роботи

ДВАНАДИЦЯТА ЗВІТНА НАУКОВА:

XII Звітна наукова конференція професорсько-викладацького складу академії за 2015 рік засвідчила посилення науково-педагогічного потенціалу навчального закладу, продемонструвала масштаби, розкрила напрямки і підтвердила високий рівень науково-дослідницької роботи кафедр і, що головне, — висвітлила перспективи розгортання науково-аналітичних пошуків як у форматі стратегічних дослідницьких проблем, так і стосовно кожного окремого науково-педагогічного працівника. Саме на цьому наголосив у своєму виступі ректор академії, професор А.М.Ломакович. Він підкреслив, що основними імперативами, які визначають форми і зміст діяльності нашого навчального закладу, виступають історична самобутність та освітньо-наукові традиції: вони обумовлюють оптимізм науково-педагогічного колективу у постпальному русі до регіонального університету.

Основний підсумок: результати наукової діяльності професорсько-викладацького складу в минулому році стали вагомим аргументом утвердження навчального закладу у статусі академії. Науково-кадрове зміцнення академії, як один із найголовніших

пріоритетів нашої діяльності, здійснюється і в майбутньому здійснюватиметься шляхом посилення штату науково-педагогічних працівників власними докторами наук і професорами та розширення корпусу доцентів. У цьому плані маємо певні стартові досягнення: над планами-проспектами докторських дисертацій працюють 20 науковців академії; Н.М.Савелюк, М.С.Курач, Д.Ч.Чик — докторанти престижних національних університетів; 36 викладачів спрямувалися на здобуття наукового ступеня доктора філософії у різних галузях знань. Підвищуються вимоги до тематики дисертаційних досліджень: надалі здійснюватиметься диференційований підхід до вибору тематики дисертацій із врахуванням конкретних науково-теоретичних і методико-прикладних потреб підготовки фахівців. Ця робота покладається на наукову частину і кафедри академії.

З огляду на останнє, а також із врахуванням того факту, що завідувачі кафедр мають стати флагманами кадрової політики у контексті зміцнення науково-педагогічного потенціалу академії, вважаємо необхідною умовою та однією з першочергових вимог роботу очільника кафедри над докторським дисертаційним дослідженням. Таку перспективу бачимо за завідувачами кафедр, доцентами В.А.Голубом, Л.М.Кравець, О.Г.Легкун, Н.В.Приймас, Т.С.Фасолько, О.А.Фурман та іншими. Додамо, що нам необхідне започаткування власних наукових шкіл з підготовки докторів філософії з наукових галузей, пов'язаних із нашими ліцензійними спеціальностями. Таку роботу покликані здійснювати насамперед ті завідувачі кафедр, які перебувають на професорських посадах.

Намічається відповідна перспектива розширення професорського корпусу академії власними науковими кадрами. Критеріям і вимогам присвоєння вченого звання професора відповідають науково-педагогічні працівники, які опублікували науково-педагогічні дисертаційні дослідження, керували дисертаційними дослідженнями молодих науковців. Найвищі шанси в цьому плані мають кандидати наук, доценти О.В.Пасічник, Н.М.Савелюк, О.В.Василишин, А.В.Янков.

Зауважимо, що наукове керівництво підготовкою власних науково-педагогічних кадрів, опонування при захисті дисертаційних досліджень на спеціалізованих вчених рада в інших ВНЗ, рецензування фахової наукової продукції поступово стають нормою діяльності професорсько-викладацького складу академії. Нові можливості щодо присвоєння вченого звання професора відкрилися перед науково-педагогічними працівниками мистецьких спеціальностей. Вивчається питання про присвоєння цього звання доценту кафедри методики викладання мистецьких дисциплін В.Я.Яричу, який має почесні звання народного художника України і заслуженого діяча мистецтв України.

Упродовж минулого року ефективно здійснювалась підготовка кандидатів наук (за новою термінологією — докторів філософії з окремих галузей знань): Р.О.Дубровський здобув науковий ступінь доктора філософії з філологічних наук, А.П.Нападій — з фізичного виховання та спорту, Н.М.Воляннюк — з мистецтвознавства; М.В.Божик, Н.А.Бодруг, І.М.Галаган, І.Є.Клак, М.П.Олексюк, О.В.Омельчук, В.В.Терпелюк — з педагогічних наук. До докторів філософії ставлять високі ліцензійні вимоги: вони повинні викладати тільки ті навчальні дисципліни, які передбачені науковою галуззю їхнього наукового ступеня. Саме тому ректорат рекомендує науково-педагогічним працівникам при виборі тематики дисертаційних досліджень враховувати профіль спеціальності відповідного

факультету і кафедри.

У штаті науково-педагогічних працівників академії зміцнюється корпус доцентів. За минулий рік Вчена рада нашого ВНЗ розглянула 15 атестаційних справ щодо присвоєння вченого звання доцента. Згідно з рішенням Атестаційної колегії МОН України це звання присвоєно Н.В.Бабій, В.В.Павелко, Д.О.Польовому, В.В.Слюсарчуку, В.А.Голубу, Я.І.Кравчуку,

С.Б.Шабазі, М.Л.Швидківу, В.І.Банаху, В.Є.Ткачуку, О.І.Чик, О.А.Марунько, О.Г.Легкун, О.О.Бережанському, М.В.Сиротюку.

З 1 січня 2016 року вступив у дію новий "Порядок присвоєння вчених звань", за яким від претендента на вчене звання доцента вимагається сертифікат на знання іноземної мови згідно із Загальноєвропейською рекомендацією з мовної освіти; документи, що підтверджують міжнародний науковий досвід претендента, та публікації наукових праць у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз, рекомендованих МОН України.

На даний час в академії на посадах професора кафедр працюють О.В.Василишин, А.В.Янков, Л.М.Невідомська, а на посаді доцентів кафедри — О.Г.Панфілова, Т.С.Семегин, Н.В.Янусь, Р.Т.Гарматюк, Н.І.Яценюк, Т.Є.Бондаренко, В.П.Заболотна, котрим необхідно активізувати роботу з виконання нових вимог щодо отримання вчених звань.

Намітилась позитивна динаміка у видавничій діяльності науково-педагогічних працівників. Протягом року опубліковано 292 наукових праці, серед яких — 23 навчальні програми, 16 навчально-методичних посібників (4 — з відповідним Грифом МОН України), 84 публікації у фахових вітчизняних і 44 — у фахових зарубіжних виданнях, тези доповідей у збірниках матеріалів науково-теоретичних і науково-практичних конференцій, симпозиумів, семінарів. Наведені статистичні дані спонукають нагадати науково-педагогічним працівникам, що підготовка й оприлюднення наукових і навчально-методичних праць є обов'язком кожного науковця вищого закладу освіти, свідченням його особистого рейтингу та рейтингу навчального закладу.

Підвищенню наукового рейтингу нашої академії сприяли публікації, що отримали Гриф МОН України: "Українські народні рухливі ігри, забави та розваги" (О.О.Яловська), "Організація освітнього процесу в різновіковій групі дошкільного навчального закладу" (О.І.Бочелюк, Т.В.Романюк), "Основи охорони праці: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ" (С.Б.Шабазі, І.А.Білошечин, М.П.Олексюк), "Тренінг особистісного зростання: посібник для студентів ВНЗ" (І.А.Білошечин), а також монографії Г.І.Стронського "Поляни на російській службі на Півдні України на рубежі XIX — XX століть у світлі спогадів Євгеніуса Янішевського", О.О.Безносюка "Безперервна освіта: математична модель" (російською мовою), Н.В.Бабій "Моделі процесів дифузійного переносу і методи оцінювання параметрів у багатокомпонентних наноплівках", Н.І.Цицори "Біологічні особливості родини Cypressaceae F. Negeer у зв'язку з інтродукцією на Волино-Поділлі", О.Н.Дем'янчука "Виховання дітей у національних громадах Волині у XIX — на початку XX століття" і світлої пам'яті В.І.Чопика "Флора Українських Карпат". Наголошуємо на зростаючих вимогах до наукових праць викладачів вищої школи: такі праці мають бути інтегровані у міжнародні наукометричні бази, містити результати досліджень у міжнародному науковому просторі. Крім цього, нагадуємо, що згідно із новими ліцензійними вимогами 5 зарубіжних публікацій викладача прирівнюють його до статусу професора. Більше того, поява якісної наукової продукції фахівця у зарубіжному чи вітчизняному виданні, внесеному до наукометричної бази, може стати запрошенням до виконання роботи за певним міжнародним грантом.

Академія володіє значним інтелектуальним ресурсом, що дає змогу консолідувати зусилля провідних науковців кафедр на виконання грантових програм. З цієї метою створена робоча група, заплановано проведення наукових семінарів щодо активізації міжнародного напрямку наукової діяльності в академії.

Символічно, що 2016 рік знаменується новими ювілейними датами та подіями. Наша академія — історичний спадкоємець навчально-освітніх установ, витоки яких сягають 1636 року, коли з ініціативи Петра Могили у Кременці було засновано школу-філію Києво-Могилянської академії. Відзначення 380-ліття першовитоків становлення освіти в нашому краї ставить відповідні завдання перед колективом навчального закладу. Справою честі нашої академії, кожного її науковця стає дослідження історії книгодрукування на Волині, до чого зобов'язує 380-річчя видання в 1638 році у друкарні братської школи "Кременецької граматики" — одного з найдавніших навчальних посібників української мови. Цю роботу необхідно розпочинати вже тепер, щоб до ювілейного 2018 року забезпечити ґрунтовну підготовку такого вагомому науковому дійству. На 24 — 25 листопада 2016 року запланована Всеукраїнська наукова конференція "Творчість Михайла Вериківського у контексті української музичної культури та освіти", присвячена 120-річчю від дня народження видатного композитора-кременчанина. Для підготовки до цього ювілею створено організаційний комітет, який готує програму науково-академічних і культурно-мистецьких заходів.

До програми Звітної наукової конференції 107 науковців академії запропонували 91 тематичну доповідь, 5 з яких прозвучали на пленарному засіданні, а решта були оприлюднені у секційному форматі. Розпочав роботу пленарного засідання доктор педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін, професор О.Н.Дем'янчук доповіддю "Мистецтво слова у навчально-виховному процесі як засіб формування естетичної культури та загальнолюдських цінностей". Особливу наукову зацікавленість викладацької аудиторії викликало дослідження "Релігійний дискурс сучасної студентської молоді (на прикладі таїнства молитви)", з яким виступила кандидат психологічних наук, докторант Східноєвропейського НУ ім.Лесі Українки, доцент кафедри педагогіки та психології Н.М.Савелюк. Кандидат педагогічних наук, професор кафедри педагогіки вищої школи О.О.Безносюк висвітлював тему "Проблема якості освіти в європейській і світових системах підготовки фахівців". Конкретну педагогічну навчально-виховну проблему "Створення позитивного психологічного клімату як чинник формування позитивної мотивації до навчальної діяльності майбутніх учителів іноземної мови" аналізувала кандидат педагогічних наук, член кафедри англійської філології І.Є.Клак. Кандидат педагогічних наук, докторант Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова, доцент кафедри теорії і методики технологічної освіти та інформатики М.С.Курач дав своєрідний теоретичний майстер-клас на тему "Навчання художнього проектування майбутніх учителів технологій у контексті реалізації сучасної освітньої парадигми".

Викладачі суспільних дисциплін працювали в секції "Місце і роль Волині та Галичини в історичних, політичних, соціально-економічних і культурних процесах України" (керівник секції — доктор історичних наук І.Б.Скакальська; секретар — кандидат історичних наук Г.Я.Сеньківська). Актуальні суспільствознавчі питання порушували доктори історичних наук, доцент І.Б.Скакальська ("Децентралізація державної влади в Україні: історія, проблеми, перспективи") і професор Г.І.Стронський ("Реформатори з імпорту. До питання про

участь іноземців у державному управлінні України"). Історичну проблематику аналізували кандидати історичних наук, доценти О.Г.Соловей ("Краєзнавчі розвідки Олександра Вітенка: джерелознавчий аналіз") і В.Д.Собчук ("Місто Кременець наприкінці XVIII та в першій третині XIX століть: кого і скільки?"), старший викладач Г.Я.Сеньківська ("Історико-краєзнавча діяльність Тернопільського краєзнавчого музею в 1939 — 2010 рр."). Творчу спадщину православних діячів Волині кінця XIX — початку XX століття характеризувала кандидат філософських наук О.В.Мороз. Кандидат юридичних наук В.Є.Ткачук висвітлював питання адміністративно-правового статусу засуджених, а магістр культурології М.В.Левенець — культурно-освітню діяльність на Волині кінця XIX — початку XX століття.

